

**MECHANIZMY WŁADZY
WIDZIANE OKIEM
REPORTAŻYSTY**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Mechanizmy władzy widziane okiem reportażysty

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

IV / 90 minut

Cele. Uczeń:

- odróżnia opinie od informacji;
- zna cechy reportażu;
- odczytuje intencje jawne i ukryte;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- wskazuje związki pomiędzy różnymi tekstami kultury.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstami kultury;
- heureka;
- dyskusja;
- analiza tekstu literackiego;
- praca w grupach;
- prezentacja.

Środki dydaktyczne:

- Ryszard Kapuściński, *Cesarz*,
- audycja radiowa Dominiki Klimek, rozmowa z Adrianem Stachowskim, autorem książki *Spór o Kapuścińskiego*, archiwum, Polskie Radio Czwórka.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Określenie problematyki i celów lekcji.

Część właściwa:

1. Uczniowie przedstawiają przygotowaną prezentację poświęconą twórczości Kapuścińskiego, omawiają fakty i mity, jakie narosły wobec jego dzieł, odwołują się też do wypowiedzi kontrowersyjnych, np. zawartych w książce Artura Domosławskiego *Kapuściński non-fiction*.
2. Uczniowie wskazują na problemy i motywy występujące w tekście – korzystają z kart: *Toposy w kulturze* (GWO).
3. Pracując w grupach, uczniowie charakteryzują cesarza oraz sposób sprawowania władzy, analizują zachowania dworu, określają sytuację ekonomiczną Etiopii za rządów cesarza.

3. Na podstawie wniosków zaprezentowanych przez grupy uczniowie określają miejsce jednostki w państwie autorytarnym, odczytują znaczenia alegoryczne, wskazują na wielogłosowość i aktualność tekstu.

4. Uczniowie pogłębiają swoją interpretację *Cesarza*, słuchając rozmowy z A. Stachowskim, autorem książki *Spór o Kapuścińskiego*.

Część podsumowująca:

W odniesieniu do omówionego dzieła uczniowie komentują słowa R. Kapuścińskiego, przedstawiają własne opinie na temat twórczości reportażysty, wskazują cechy niezbędne do wykonywania tego zawodu.

Komentarz metodyczny:

Dla uczniów ze SPE warto przygotować karty pracy z zaznaczonymi fragmentami lub ukierunkować ich działania za pomocą pytań pomocniczych (dostosowanie do zaleceń PPP). Ćwiczone umiejętności przydatne będą w życiu codziennym i odnoszą się do kształtowania uczciwej postawy i etycznego zachowania oraz odpowiedzialności za słowo. Zajęcia są doskonałym narzędziem doskonalenia umiejętności współdziałania, ale też uczą podejmowania indywidualnych decyzji i ponoszenia za nie konsekwencji. Odnoszą się też do poszukiwania swojego miejsca na rynku, wskazując na wartości, jakimi powinni kierować się ludzie, uwrażliwia na cierpienie innych. Interpretację *Cesarza* R. Kapuścińskiego warto wzbogacić poprzez obejrzenie adaptacji teatralnej dzieła, np. w reż. Mikołaja Grabowskiego. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.